

METODOLOŠKO POJASNILO

Mojca Žitnik, Marsel Hotić

ZBIRANJE IN RAVNANJE Z ODPADKI

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Odpadki, Slovenija, četrtno (Prva objava)

Oktober 2024

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	7
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	8
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	8
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	9

1 NAMEN

Namen raziskovanja Zbiranje in ravnanje z odpadki (ODP/ČL) je pridobiti, obdelati in prikazati podatke o vrsti (komunalni in drugi) ter količini zbranih in obdelanih odpadkov z načinom njihove obdelave (predelava/odstranjevanje).

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\).](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\).](#)
- [Uredba \(ES\) št. 2150/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2002 o statistiki odpadkov](#), CELEX št. 02002R2150-20050614.
- Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#) in [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)).

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, so odpadki, razvrščeni po:

- vrsti odpadka, razporejeni po Evropskem seznamu odpadkov – LoW in po statistični klasifikaciji odpadkov – EWC-Stat;
- načinu ravnanja (obdelava, drugo ravnanje).

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enote opazovanja v okviru raziskovanja Zbiranje in ravnanje z odpadki (ODP/ČL) so poslovni subjekti iz različnih področij Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD), ki so vpisani v evidenco zbiralcev odpadkov pri Agenciji RS za okolje (ARSO) in so med opravljanjem svoje dejavnosti zbrali/prevzeli odpadke od drugih poslovnih subjektov.

Enote opazovanja so tudi poslovni subjekti, ki jim je občina dodelila pravico za izvajanje obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov.

Enote opazovanja so tudi poslovni subjekti, ki v okviru svoje dejavnosti odpadke prevzemajo od drugih poslovnih subjektov zaradi nadaljnje predelave ali odstranjevanja in so pri ARSO vpisani v evidenco obdelovalcev odpadkov oz. imajo okoljevarstveno dovoljenje za predelavo in/ali odstranjevanje odpadkov, vključno z upravljavci odlagališč odpadkov (odlagališča za komunalne odpadke, odlagališča za industrijske odpadke in odlagališča za nevarne odpadke) ter izvajalci mehansko-biološke obdelave mešanih komunalnih odpadkov (upravljavci objektov za MBO).

V raziskovanje so vključeni tudi poslovni subjekti, ki predelujejo ali odstranjujejo lastne odpadke, nastale pri izvajanju njihove dejavnosti (izjema je interna reciklaža, ki je izvzeta iz poročanja).

Zajem enot, vključenih v statistično raziskovanje Zbiranje in ravnanje z odpadki (ODP/ČL), je popoln. To pomeni, da so zajete vse enote. Teh enot je okoli 400.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo četrtletno.

Vir podatkov so evidenčni listi za odpadke (EVL), pridobljeni iz aplikacije IS-Opadki, ki jo upravlja ARSO.

Aplikacija IS-Opadki je namenjena elektronski podpori pri evidentiranju pošiljk odpadkov z evidenčnimi listi ter pri letnem poročanju o odpadkih in ravnanju z njimi.

6 DEFINICIJE

Odpadek je snov ali predmet, razvrščen v eno izmed skupin odpadkov, določenih v seznamu odpadkov (Sklep Komisije z dne 18. decembra 2014 o spremembi Odločbe Komisije 2000/532/ES o seznamu odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta), ki ga imetnik zavrže, namerava zavreči ali mora zavreči. Odpadek je treba zaradi varstva okolja ali druge javne koristi prepustiti v zbiranje, oddati v predelavo ali odstranjevanje, prevažati, predelati ali odstraniti na predpisan način.

Nevarni odpadek je odpadek, ki kaže eno ali več nevarnih lastnosti iz priloge Uredbe Komisije (EU) št. 1357/2014 z dne 18. decembra 2014 o nadomestitvi Priloge III k Direktivi 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv.

Komunalni odpadek je odpadek iz gospodinjstev in njemu podoben odpadek iz trgovine, proizvodnih, poslovnih, storitvenih in drugih dejavnosti ter javnega sektorja.

Ločeno zbrane frakcije so odpadki iz podskupine "Ločeno zbrane frakcije" in ločeno zbrana odpadna embalaža, ki je komunalni odpadek iz podskupine "Embalaža", vključno z ločeno zbrano embalažo, ki je komunalni odpadek s seznama odpadkov (Sklep Komisije z dne 18. decembra 2014 o spremembi Odločbe Komisije 2000/532/ES o seznamu odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta).

Seznam odpadkov je seznam nevarnih in nenevarnih odpadkov določen s Sklepom Komisije z dne 18. decembra 2014 o spremembi Odločbe Komisije 2000/532/ES o seznamu odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta. Odpadki so razvrščeni v skupine po izvoru

nastanka. Vsak odpadki ima poleg natančno opredeljenega imena določeno še šestmestno številko. Če je odpadki nevaren, številki sledi zvezdica. Za uvrstitev odpadka v ustrezno skupino je odgovoren njegov povzročitelj.

Povzročitelj odpadkov je oseba, katere delovanje ali dejavnost povzroča nastajanje odpadkov (izvirni povzročitelj odpadkov), ali oseba, ki izvaja predobdelavo, mešanje ali druge postopke, s katerimi se spremenijo lastnosti ali sestava teh odpadkov.

Zbiralec odpadkov je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki kot dejavnost opravlja zbiranje odpadkov v skladu z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#), [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)). Zbiralec odpadkov lahko začne zbirati odpadke, ko pridobi odločbo Ministrstva za okolje in prostor (v nadaljevanju MOP), ARSO o vpisu v evidenco zbiralcev odpadkov.

Predelovalec odpadkov je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki kot dejavnost opravlja predelavo odpadkov skladno z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#), [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)) in ima okoljevarstveno dovoljenje MOP, ARSO za predelavo odpadkov.

Odstranjevalec odpadkov je pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki kot dejavnost opravlja odstranjevanje odpadkov skladu z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#), [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)) in ima okoljevarstveno dovoljenje MOP, ARSO za odstranjevanje odpadkov.

Ravnanje z odpadki obsega zbiranje, prevoz, predelava in odstranjevanje odpadkov, vključno z nadzorom nad takimi postopki in dejavnostmi po prenehanju obratovanja naprav za odstranjevanje odpadkov ter delovanje trgovca ali posrednika.

Zbiranje odpadkov je prevzemanje odpadkov, vključno z njihovim predhodnim sortiranjem in skladiščenjem za namene prevoza do naprave za obdelavo odpadkov.

Ločeno zbiranje je zbiranje, pri katerem so tokovi odpadkov ločeni po vrsti in naravi odpadkov, tako da se olajša posamezna vrsta obdelave odpadkov.

Obdelava odpadkov so postopki predelave ali odstranjevanja, vključno s pripravo za predelavo ali odstranjevanje. Izvajalec obdelave odpadkov lahko začne opravljati dejavnost, ko pri MOP, ARSO pridobi okoljevarstveno dovoljenje za obdelavo odpadkov.

Mehansko-biološka obdelava odpadkov je obdelava odpadkov pred njihovim odlaganjem na odlagališču s kombinacijo mehanskih in bioloških postopkov. Mehanski postopki so namenjeni izločitvi posebnih snovi iz odpadkov, ki niso primerne za nadaljnjo biološko obdelavo, ter izboljšanju biološke razgradljivosti preostalih odpadkov s povečanjem njihove primernosti za biološko razgradnjo in ugotavljanje homogenosti. Namen bioloških postopkov ravnanja z odpadki je razgraditi organske snovi v odpadkih z aerobnimi in anaerobnimi metodami z naknadno aerobno obdelavo. Z mehansko-biološko obdelavo odpadkov se znatno zmanjša količina biološko razgradljivih snovi v odpadkih, prostornina odpadkov, vsebnost vode v njih in zmožnost nastajanja odlagališčnih plinov ter občutno izboljšajo lastnosti izlužka in stabilnost odloženih odpadkov.

Priprava za predelavo ali odstranjevanje odpadkov zajema postopka R12 in R13 iz Priloge 2 ter postopke D8, D9, D13, D14, D15 iz Priloge 3 Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#), [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)); gre za pripravo odpadkov na predelavo oz. odstranjevanje.

Predelava odpadkov je postopek, katerega glavni rezultat je, da se odpadki koristno uporabijo v obratu, v katerem so bili predelani, ali v drugih gospodarskih dejavnostih, tako da nadomestijo druge materiale, ki bi se sicer uporabili za izpolnitev določene funkcije, ali so pripravljeni za izpolnitev te funkcije. Seznam postopkov predelave je določen v Prilogi 2 v Uredbi o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#), [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)), pri čemer pa so mogoči tudi drugi postopki predelave. V okoljevarstvenem dovoljenju za predelavo odpadkov je določena koda (R), po kateri predelovalec predeluje odpadke.

Zasipanje je vsak postopek predelave, pri katerem se primerni nenevarni odpadki uporabijo za pridobivanje zemljišč na območjih izkopavanja ali za inženirske namene pri urejanju krajine.

Druga predelava odpadkov zajema druge končne postopke predelave odpadkov kot sta zasipanje in uporaba odpadkov za prekrivanje na odlagališčih.

Recikliranje je postopek predelave, v katerem se odpadne snovi predelajo v proizvode, materiale ali snovi za prvotni ali drug namen. Recikliranje vključuje tudi ponovno predelavo organskih snovi. Za recikliranje se ne štejeta energetska predelava ali ponovna predelava v materiale, ki se bodo uporabili kot gorivo ali za zasipanje.

Odstranjevanje odpadkov je postopek, ki ni predelava, tudi če je sekundarna posledica postopka pridobivanja snovi ali energije. Seznam postopkov odstranjevanja je določen v Prilogi 3 v Uredbi o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#), [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)), pri čemer pa so mogoči tudi drugi postopki odstranjevanja. V okoljevarstvenem dovoljenju za odstranjevanje odpadkov je določena koda (D), po kateri odstranjevalec odstranjuje odpadke.

Drugo odstranjevanje odpadkov zajema druge končne postopke odstranjevanja odpadkov kot je trajno skladiščenje odpadkov.

Odlagališče je naprava za odstranjevanje odpadkov z odlaganjem odpadkov na ali v tla (podzemno), vključno z internim odlagališčem, kjer povzročitelj odpadkov odlaga svoje odpadke na kraju njihovega nastanka, in skladiščem, ki se stalno, to je več kot eno leto, uporablja za začasno skladiščenje odpadkov. Za odlagališče se ne šteje:

- naprava, kjer se odpadki raztovarjajo zato, da se omogoči njihova priprava za nadaljnji prevoz v predelavo, obdelavo ali odstranjevanje v drugi napravi;
- skladišče odpadkov, v katerem se odpadki skladiščijo največ tri leta pred predelavo ali obdelavo;
- skladišče odpadkov, v katerem se odpadki skladiščijo največ eno leto pred odstranjevanjem.

Oddaja odpadkov je oddaja odpadkov v nadaljnje ravnanje z evidenčnim listom.

Prepuščanje odpadkov je oddaja odpadkov v nadaljnje ravnanje brez evidenčnega lista, kadar je to dovoljeno na podlagi posebnega predpisa, ki ureja ravnanje z določeno vrsto odpadkov.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

V okviru objave podatkov se uporabljajo naslednje klasifikacije:

- Evropski seznam odpadkov (LoW). Določen je s Sklepom Komisije z dne 18. decembra 2014 o spremembi Odločbe Komisije 2000/532/ES o seznamu odpadkov v skladu z Direktivo 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32014D0955>
- Postopki predelave odpadkov (Postopki R). Določeni so v Prilogi 2 Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#), [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED7011>
- Postopki odstranjevanja odpadkov (Postopki D). Določeni v Prilogi 1 Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. [37/15](#), [69/15](#), [129/20](#), [44/22](#) – ZVO-2, [77/22](#)): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED7011>
- Evropska statistična klasifikacija odpadkov (EWCStat). Objavljena je v okviru Priloge 1 k Uredbi Komisije (EU) št. 849/2010 z dne 27. septembra 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 2150/2002 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki odpadkov: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1474891004772&uri=CELEX:32010R0849>, CELEX št. 02002R2150-20050614
- Standardna klasifikacija dejavnosti (SKD 2008). Objavljena je na SURS-ovi spletni strani (Metode in klasifikacije – Klasifikacije in šifranti – Ekonomske klasifikacije): <http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/metode-in-klasifikacije/klasifikacije>

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili z uporabo ustreznih individualnih popravkov.

Zaradi nepopolnih podatkov o količinah komunalnih odpadkov, zbranih z javnim odvozom, so nekatere agregirane vrednosti ocenjene na podlagi podatkov prejšnjih let. V objavi so obravnavani podatki o zbranih količinah odpadkov in

predvidenih postopkih ravnanja z njimi. Uvoz, izvoz in začasno skladiščenje odpadkov niso upoštevani.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopka desezoniranja nismo uporabili.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Raziskovanje ne poteka na podlagi slučajnega vzorca.

7.5 DRUGA POJASNILA

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Okolje](#) – Odpadki; podatki se objavljajo v obliki absolutne vrednosti.
- Prva objava (Okolje, Odpadki): »Odpadki, Slovenija, četrtno«.

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Podatki za leto 2023 so začasni in se lahko dopolnijo z novimi podatki. Podatki za opazovano četrtno postanejo končni z objavo podatkov naslednjega četrtna.

Objavljanje začasnih in končnih podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimo začasne podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, tudi če ne dosegajo kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnejšim in točnejšim poročanjem. Podatke revidiramo, ker novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši

podatki bistveno pripomorejo h kakovosti odločanja na podlagi podatkov.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.
- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Zbiranje in ravnanje z odpadki (ODP/ČL)

področje: Okolje, podpodročje: Odpadki

- Metodološka pojasnila:
 - Zbiranje odpadkov

področje: Okolje, podpodročje: Odpadki

- Metodološka pojasnila:
 - Obdelava odpadkov

področje: Okolje, podpodročje: Odpadki

- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Zbiranje odpadkov (ODP-zbiranje).

področje: Okolje, podpodročje: Odpadki

- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Obdelava odpadkov (ODP-obdelava).

področje: Okolje, podpodročje: Odpadki